

رئیس هیات مدیره سندیکای برق: شبکه برق کشور در مرز هشدار است

رئیس هیات مدیره سندیکای برق با بیان اینکه مادر حال حاضر ۱۰۰۰ قرار داد پلاکتلیف داریم زیرا وضعیت مواد وارز دائم در حال تغییر است، افزود: تبعات این اتفاقات را بخش خصوصی می‌پردازد. چنانچه اصلاح صورت نگیرد، بخش خصوصی به مرز نابودی می‌رود. به گزارش خبرنگار اقتصادی ایلنا، علی بخشی در نشست خبری گفت: در شرایطی هستیم که با توجه به اینکه صادرات نفت با مشکل مواجه شده، یکی از جاهایی که به اقتصاد کشور کمک می‌کند برق است. طبق آخرین آمار، ۹۰ درصد صدور خدمات فنی مهندسی مربوط به این صنعت است. وی با بیان اینکه ظرفیت صادرات ۲۰ میلیارد دلار خدمات فنی مهندسی حوزه صنعت برق به کشورهای همسایه وجود دارد، افزود: این رقم صادرات به اقتصاد کشور کمک بزرگی خواهد بود. علاوه بر این، در شرایطی که صنعت برق امکان اشتغال مستقیم برای ۱۵۳ هزار نفر را دارد، ما باید نگران حفظ اشتغال باشیم.

بخشی با بیان اینکه شبکه برق کشور در حوزه انتقال و توزیع به علت عدم سرمایه‌گذاری در مرز هشدار قرار دارد، افزود: عمر مفید عمده تجهیزات تمام شده و متناسب با افزایش مصرف، سرمایه‌گذاری نداشته‌ایم. اگر به این موضوع توجه نشود دچار مشکلات حاد و جدی در حوزه اقتصاد کلان کشور خواهیم شد.

وی گفت: بر اساس آمار منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران، صنعت برق با ارزش افزوده ۱۲۰ میلیارد ریال حدود یک درصد تولید ناخالص داخلی ایران را در سال ۹۴ به خود اختصاص داده و سهم ۱۱ درصدی از ارزش افزوده صنایع کشور دارد.

رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ادامه داد: ظرفیت نامی و عملی نیروگاه‌های نصب شده تا به امروز به ترتیب معادل ۸۰ و ۶۸ هزار مگاوات بوده هر چند روند رشد ظرفیت نیروگاهی احداث شده طی ۱۳ سال اخیر کاهش یافته است.



وی با بیان اینکه در حال حاضر بیش از ۹۰ درصد تجهیزات مورد نیاز صنعت برق متکی به توان داخلی است، اظهار داشت: نگاهی به عملکرد وزارت نیرو و نشان می‌دهد به حداکثر رسیدن ظرفیت نیروگاه‌های احداث شده در سال ۸۹ نتیجه رشد مثبت سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته در سال‌های ابتدای ۸۰ بوده است.

بخشی با بیان اینکه گردش مالی واحدهای تولید تجهیزات مورد نیاز صنعت برق در سال ۹۶ در حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان بوده است، افزود: این واحدهای تولیدی ۱۵۳ هزار نفر اشتغال مستقیم ایجاد کرده‌اند. در این بخش حدود ۴۰۰ شرکت متوسط و بزرگ پیمانکاری مشاوره و طراحی و تعداد زیادی شرکت‌های کوچک خدمات پیمانکاری در بخش توزیع برق فعالیت دارند که مجموعاً بالغ بر ۵۰ هزار نفر اشتغال را به خود اختصاص می‌دهند. نیمی از واحدهای تولیدی تعطیلند

وی در ادامه بیان کرد: از مجموع بیش از ۱۰۰۰ واحد تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری در این صنعت هم‌اکنون ۴۷۳ واحد یعنی کمتر از نیمی از آنها فعالند. میزان ستاده این واحدها در سال ۹۶ مجموعاً ۱۵ هزار میلیارد ریال بوده و حدود ۴۸ هزار نفر در این بخش شاغل هستند.

وی گفت: در سال ۹۶، ۹۰ درصد صادرات خدمات فنی و مهندسی توسط وزارت نیرو صورت گرفته که ۸۰ درصد این میزان به بخش برق اختصاص داشته است.

وی با انتقاد از قراردادهای متوقف در صنعت برق اظهار داشت: نبود یک قرارداد تیپ منصفانه که بر اساس منافع دوسویه سازنده، پیمانکار یا کارفرما، عدم پیش‌بینی ریسک‌های ناشی از افزایش قیمت نهادهای تولید و از تغییر قوانین، تعداد قراردادهای متوقف حوزه توزیع و انتقال که به نقل از توانیر حدود ۴۰۰ قرارداد است.

# تداوم فربه‌گی نقدینگی

صعود پایه پولی تهاتر ۳۴ هزار میلیارد تومان بدهی بین دولت و بانک‌ها را رقم زد



در دوره پایان سال ۹۷ با ۴۰۷ درصد افزایش به ۱۳۸۱۰۷ هزار میلیارد ریال رسیده است.

نکته امیدوارکننده در این گزارش میزان دارایی‌های خارجی بانک‌های تجاری کشور است که در پایان سال گذشته به رقم ۵۷۳۴ هزار میلیارد ریال رسیده که نسبت به مدت مشابه سال پیش از آن ۱۴۳ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین سپرده بانک‌های تجاری نزدیک به ۴۳۹۱ هزار میلیارد ریال بوده که ۲۸۶ درصد افزایش یافته است.

اما جمع کل دارایی‌های بانک‌های تجاری در دوره مورد بررسی با رقم ۱۲۰۹۶۳ هزار میلیارد ریال که به نسبت پایان سال ۹۶ دارای ۱۹۰۷ درصد رشد است، نشان می‌دهد میزان بدهی بانک‌های تجاری به بانک مرکزی در پایان اسفند ۹۷ به ۲۹۲ هزار میلیارد ریال رسیده که ۳۵۳ درصد نسبت به مدت مشابه سال ماقبل آن کاهش داشته است.

## فربه‌گی روزافزون نقدینگی کشور

آمارها حکایت از رشد حجم نقدینگی به میزان ۳۵۲/۹ هزار میلیارد تومان دارد که به عبارتی می‌توان گفت که هر روز ۹۶۶ میلیارد تومان به نقدینگی کشور افزوده شده است که بخش عمده آن ناشی از فعالیت‌های غیرمولد و سوداگرانه و پرداخت سود بانکی به سپرده‌هاست. در این وضعیت تولید کالا و خدمات همبای نقدینگی رشد نمی‌کند و طرف عرضه قادر به تأمین نیاز تقاضای موجود در اقتصاد نیست و در نتیجه شتاب نرخ تورم افزایش می‌یابد. اما مسیر صعودی نقدینگی در ۳ ماه پایانی سال رخ داده است. در این ۳ ماه میزان رشد نقدینگی

حدود ۶/۷ درصد گزارش شده و این در حالی است که رشد نقدینگی در سه ماهه پایانی سال ۹۶ معادل ۵/۸ درصد بود.

سهم شبه پول از این نقدینگی ۱۵۹۷ هزار و ۶۶۰ میلیارد تومان و سهم پول ۲۸۵ هزار و ۳۳۰ میلیارد تومان است. میزان اسکناس و مسکوک در دست اشخاص نیز به عدد ۵۷ هزار و ۷۵۰ میلیارد تومان رسیده که رشد ۲۳۰۷ درصدی در این دوره نشان می‌دهد.

بر این اصل با در نظر گرفتن سپرده بانک‌ها نزد بانک مرکزی، اسکناس و مسکوک نزد بانک‌ها و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص، میزان پایه پولی مشخص می‌شود که با جمع این ارقام، در پایان سال ۹۷ پایه پولی معادل ۲۴۰۱۱ در صد افزایش به ۲۶۵ هزار و ۶۹۰ میلیارد تومان رسیده است.

کارشناسان در این زمینه معتقدند که با نگاهی گذرا به تحولات اقتصادی کشور این واقعیت نمایان می‌شود که در سال ۹۷ حداقل روزانه هزار میلیارد تومان به نقدینگی کشور اضافه شده که با در نظر گرفتن رشد ۲۰ درصدی نقدینگی در این سال، با فرض حفظ شرایط موجود برای سال جاری باید انتظار افزایش روزانه حدود ۱۲۰۰ میلیارد تومان به نقدینگی کشور را داشت که بروز این مسئله آثار تورمی قابل توجهی به همراه دارد، چرا که از فعالیت‌های غیرمولد و سوداگرانه و پرداخت سود بانکی به سپرده‌هاست. در این وضعیت تولید کالا و خدمات همبای نقدینگی رشد نمی‌کند و طرف عرضه قادر به تأمین نیاز تقاضای موجود در اقتصاد نیست و در نتیجه شتاب نرخ تورم افزایش می‌یابد. اما مسیر صعودی نقدینگی در ۳ ماه پایانی سال رخ داده است. در این ۳ ماه میزان رشد نقدینگی

حدود ۶/۷ درصد گزارش شده و این در حالی است که رشد نقدینگی در سه ماهه پایانی سال ۹۶ معادل ۵/۸ درصد بود.

## در صدر فهرست عوامل مؤثر در رشد نقدینگی، مسائلی مانند کسری بودجه دولت، اضافه برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی و رواج سوداگری قرار می‌گیرد که این امر در سال جاری با توجه به تداوم و گسترش تحریم‌هایی می‌تواند با جهش رشد پایه پولی آثار مخربی را برای اقتصاد رقم بزند

### بدهی دولت به بانک مرکزی محرک رشد پایه پولی

بر اساس گزارش بانک مرکزی و رصد بخش‌هایی از تراشه‌های این بانک، رشد بدهی‌های دولت با رقم حدود ۳۹ هزار میلیارد تومان و رشد بیش از ۴۰ درصدی محرک اصلی صعود پایه پولی بوده، اما در این میان نباید نقش بانک‌ها را نادیده گرفت زیرا بخشی از رشد بدهی دولت به بانک مرکزی، ناشی از انتقال معادل ۳۴ هزار میلیارد تومان بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی بوده یعنی با اینکه بخش قابل توجهی از بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی حذف شده، با این حال میزان بدهی بانک‌ها در سطح ۱۳۸/۲ هزار میلیارد تومانی ثبت شده است.

به اعتقاد صاحب‌نظران در صدر فهرست عوامل مؤثر در رشد نقدینگی اقتصاد ایران، مسائلی مانند کسری بودجه دولت، سودبانکی، اضافه برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی و رواج سوداگری قرار می‌گیرد که این امر در سال جاری با توجه به تداوم و گسترش تحریم‌ها از یک سو و کسری بودجه دولت، رواج دریافت سود بانکی و سوداگری از دیگر سومی می‌تواند آثار مخربی را با جهش

رشد پایه پولی برای اقتصاد رقم بزند. بر این اصل رشد نقدینگی در سال ۹۸ مانند سال‌های قبل تکرار خواهد شد با این تفاوت که در چند ماه اخیر تلاش‌های بانک مرکزی برای بستن راه بانک‌ها در اضافه برداشت در سطح قابل قبولی موفقیت‌آمیز بوده و ایجاد این محدودیت‌ها توانسته است مسیر رشد فزاینده نقدینگی را نسبت به قبل با مانع روبرو کند. این مسئله می‌تواند ضمن کاهش نسبی از شتاب رشد فرصت اجرای روش‌ها و برنامه‌های سیاستگذار را تأمین کند، زیرا رشد روزافزون نقدینگی به معنای محدودتر شدن تولید و سخت‌تر شدن شرایط برای فعالیت‌های مولد است. بر این اساس با در نظر گرفتن شرایط موجود، ادامه روند افزایشی رشد نقدینگی در اقتصاد ایران در سال ۹۸ نیز تکرار می‌شود که در این میان تنها برنامه‌های جامع و سیاستگذاری‌های بانک مرکزی می‌تواند در مقابله با بی‌انضباطی‌های بازار پول، تاحدی شتاب رشد نقدینگی را کاهش دهد.

### عوامل رشد نقدینگی سه دهه اخیر در ایران

رشد مستمر نقدینگی یکی از مهم‌ترین معضلات ساختاری اقتصادی کشور است که مرور نرخ رشد میانگین سالانه نقدینگی در سه دهه اخیر نشان می‌دهد که این سیر صعودی در اثر سه عامل اصلی «خلق نقدینگی توسط بانک‌ها»، «استقراض دولت و بانک‌ها از بانک مرکزی» و «افزایش نرخ ارز» ایجاد شده که در این میان نقش بانک‌های خصوصی و دولت در سال‌های اخیر برجسته‌تر است.

در واقع ایجاد نقدینگی یا به عبارتی پول بدون پشتوانه و افزایش نرخ ارز دوروی یک سکه هستند که با تنزل شدید ارزش پول ملی شکل می‌گیرند و در ادامه منجر به اتخاذ مالیات تورمی می‌شوند. به بیان دیگر می‌توان گفت نقدینگی حاصل ضرب پایه پولی یا همان پول پر قدرت در ضریب فزاینده قدرت خلق نقدینگی توسط بانک‌ها است. بر این اصل پایه پولی از «خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی»، «بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی»، «خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی» و «خالص سایر اقلام» تشکیل می‌شود که در طول سه دهه اخیر با بالا رفتن ضریب فزاینده، نقش کلیدی در ایجاد نقدینگی ایفا کرده است. به صورتی که اگر ضریب روبرو رشد پایه پولی در این مدت ثابت باقی مانده بود، حجم نقدینگی یک چهارم میزان کنونی بود.

### انرژی نقدینگی بر تورم

یکی از مشکلات اصلی اقتصاد ایران، در چند دهه اخیر، پدیده تورم بوده که صرف‌نظر از آثار و پیامدهای آن، میزان نقدینگی همبستگی بلندمدت قوی را میان رشد نقدینگی و تورم پیش‌بینی

## رشد نقدینگی در سال ۹۸ مانند سال‌های قبل تکرار خواهد شد با این تفاوت که در چند ماه اخیر تلاش‌های بانک مرکزی برای بستن راه بانک‌ها در اضافه برداشت موفقیت‌آمیز بوده و ایجاد این محدودیت‌ها توانسته است مسیر رشد فزاینده نقدینگی را نسبت به قبل با مانع روبرو کند

می‌کند، به این معنا که رشد پیوسته و زیاد حجم پول در اقتصاد، موجب ایجاد تورم بالا می‌شود. بر این اساس کنترل حجم پول به عنوان یکی از ابزارهای اصلی سیاست‌های پولی بانک مرکزی به منظور مهار تورم از سوی کارشناسان توصیه می‌شود زیرا هزینه‌هایی که تورم بر جامعه تحمیل می‌کند بسیار جدی‌تر از هزینه‌های ناشی از کند شدن رشد اقتصادی است. تورم بالا و بی‌ثبات از یک سو موجب اختلال در نظام تخصیص قیمت‌ها و برهم خوردن توزیع درآمد در جامعه می‌شود و از سوی دیگر، سیاستگذاری‌های کلان بانک مرکزی را به حاشیه می‌کشد که تداوم این شرایط به بی‌ثباتی اقتصادی و سیاسی منتهی می‌شود. اما در این میان اختلاف نظر کارشناسان اقتصادی گویای این امر است که رشد نقدینگی هر چند باعث تورم می‌شود، ولی این رابطه در همه زمان‌ها به صورت یک به یک نیست. یعنی ممکن است نرخ رشد دو متغیر متفاوت داشته باشند.

یکی از دلایلی که برای این پدیده بیان می‌شود تفاوت در اجزای رشد نقدینگی (پایه پولی و ضریب فزاینده) است به طوری که هر عامل رشد نقدینگی پایه پولی بوده، تأثیر بسزایی بر تورم ایجاد شده داشته؛ ولی هر گاه رشد نقدینگی در اثر رشد ضریب فزاینده بوجود آمده و پایه پولی رشد کمی داشته‌تر آن بر تورم کمتر بوده است.

به عبارتی با توجه به عدم تمایل بانک مرکزی به افزایش حجم نقدینگی از طریق پایه پولی، بانک‌ها با ایجاد مشوق برای تغییر ترکیب سپرده‌ها امکان افزایش نقدینگی از طریق اعطای وام و اعتبار را فراهم می‌کنند، یعنی وقتی که نرخ سود تسهیلات افزایش می‌یابد بانک‌ها با ترغیب سپرده‌گذاران، به تغییر ترکیب سپرده‌های خود به سمت سپرده‌های غیردباری و مدت‌دار سعی می‌کنند توان اعطای اعتبار خود را افزایش دهند تا قدر به تأمین نیاز بنگاه‌ها به سرمایه در گردش باشند. بنابراین افزایش حجم شبه پول و کاهش سرعت گردش پول می‌تواند دلایلی بر عدم همخوانی رشد نقدینگی و تورم در سال‌های اخیر باشد.



معامله شده املاک در نقاط مختلف را در این سامانه ثبت و در اختیار همگان قرار دهیم. این سامانه می‌تواند منبعی برای تعیین قیمت‌ها باشد. مدیر کل دفتر سرمایه‌گذاری و اقتصاد مسکن با اشاره به آخرین تصمیمات برای انتشار آگهی‌های فروش مسکن در فضای مجازی و سایت‌های اینترنتی اظهار داشت: هر چند که قیمت‌ها از روی سایت حذف شده و اعلام شده است که قیمت‌ها به صورت توافقی تعیین می‌شود اما اتفاق بدتری افتاده است که خطرناک‌تر از اعلام قیمت است.

## منشأ التهاب بازار مسکن انتشار اطلاعات جعلی از قیمت‌ها است

حجم مشخصی نرسد آن قیمت‌ها واقعی نیستند. هر چند ممکن است قیمت‌هایی برای واحدهای مسکونی ارائه شود اما زمانی که آن واحد با این قیمت‌ها معامله نشود، نمی‌توان گفت قیمت‌ها واقعی هستند.

مدیر کل دفتر سرمایه‌گذاری و اقتصاد مسکن تأکید کرد: اتفاقی که در سه ماه گذشته افتاد این بود که هر چند قیمت‌ها اعلام می‌شد اما معامله‌ای شکل نمی‌گرفت و بسیاری از این قیمت‌ها غیر واقعی بودند که این جریان به ضرر همه تمام شد. وی با تأکید بر اینکه بنای برخورد با ملتیب کنندگان بازار مسکن را اندریم گفت: بر خورد با عاملان آشفته‌گی بازار مسکن در حیطه اختیارات وزارت راه و شهرسازی نیست اما می‌توانیم با شفاف‌سازی در قیمت‌ها شرف در معاملات را حذف کنیم. فرهادیه با اشاره به افزایش اطلاعات و داده‌های سامانه ساپا اظهار داشت: اگر اطلاعات این سامانه به روز شود و قیمت

است اما سایر ظرفیت‌ها مانند ارائه زمین و اعطای مجوزهای ساخت و ساز استفاده می‌کنیم و در اختیار سازندگان قرار می‌دهیم. وی درباره وضعیت بازار مسکن در سال جاری گفت: در دو، سه ماه اخیر التهاباتی در بازار مسکن ایجاد شد که منشأ آن ارائه اطلاعات جعلی در سایت‌های اینترنتی است که البته امروز مدیران این سایت‌ها در یافتن این تحرکات تیشه بر ریشه خود است و منافع خودشان را هم تحت تأثیر قرار می‌دهند بنابراین در حال تعدیل رفتار خود هستند.

فرهادیه با بیان اینکه در سال گذشته شاهد دو برابر شدن قیمت مسکن در تهران بوده‌ایم، گفت: واقعیت این است که معاملات نشان می‌دهند بازار برای این قیمت‌ها کشش ندارد و از این رو شاهد کاهش ۲۵ درصدی حجم معاملات در فروردین ماه بودیم. وی تأکید کرد: تازه‌مانی که معاملات با یک قیمت به یک

مدیر کل دفتر سرمایه‌گذاری و اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی با بیان اینکه در دو، سه ماه اخیر التهاباتی در بازار مسکن ایجاد شد که منشأ آن ارائه اطلاعات جعلی در سایت‌های اینترنتی فروش بوده است، گفت: هر چند ممکن است قیمت‌هایی برای واحدهای مسکونی ارائه شود اما تا زمانی که آن واحد با این قیمت‌ها معامله نشود، نمی‌توان گفت قیمت‌ها واقعی هستند.

عباس فرهادیه در گفت‌وگو با ایلنا، درباره راهکار وزارت راه و شهرسازی برای افزایش عرضه و اجرای طرح اقدام ملی در قالب ساخت ۴۰۰ هزار واحد مسکونی، اظهار داشت: ۲۰۰ هزار واحد از این طرح در شهرهای جدید، ۱۰۰ هزار واحد توسط بنیاد مسکن و ۱۰۰ هزار واحد دیگر در یافت فرسوده به اجرا می‌رسد. فرهادیه با بیان اینکه تأمین مالی این پروژه به عهده دولت نیست گفت: سهم دولت در این پروژه در بخش تأمین مالی صفر

### گفت‌وگو

یک مسئول در گفت‌وگو با ایلنا: